

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania Z. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 maja 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2015 r., Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację Z. M. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 1 sierpnia 2014 r., mocą którego oddalono odwołanie od decyzji organu rentowego w przedmiocie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Sąd Apelacyjny zaaprobował ustalenia faktyczne, dokonane w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Sprowadzały się one do stwierdzenia, że Z. M. od 16 września 1994 r. jest rencistą w związku z częściową niezdolnością do pracy. Nie legitymuje się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. Wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą pod nazwą „E.” Spółka Cywilna od 4 października 2001 r. Dodatkowo ubezpieczony prowadził także (od 13 maja 1992 r.) działalność gospodarczą pod nazwą „Z.”. Decyzją z dnia 25 lipca 2011 r. Dyrektor [...] Narodowego Funduszu Zdrowia w K. objął

obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym Z. M. z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej, tj. Zakładu Projektowego od 1 stycznia 1999 r. do nadal oraz w formie spółki cywilnej „E.” w okresie od 27 września 2001 r. do 26 września 2002 r. Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia decyzją z dnia 5 października 2011 r., utrzymał w mocy decyzję Dyrektora [...] Narodowego Funduszu Zdrowia w K. z dnia 25 lipca 2011 r. Decyzja ta jest prawomocna.

Przedmiotowe ustalenia, zwłaszcza fakt związania decyzją o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym, obligował pozwanego do wydania przedmiotowej decyzji. Przede wszystkim prowadzone dwa rodzaje działalności obligują do opłacania składek od przychodu uzyskiwanego z każdego rodzaju działalności. Sąd Apelacyjny zgodził się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, że ubezpieczony nie spełniał przesłanek do zwolnienia go z opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne od przychodów z „Z.” określonych w art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.U. z 1997 r. Nr 28, poz. 153 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od września 2001 r.; w art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym oraz art. 82 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 210, poz. 3135 ze zm.). Otóż ubezpieczony nie wykazał, jakie przychody osiągał miesięcznie. Natomiast z informacji Urzędu Skarbowego wynika, że uzyskiwał przychody roczne na poziomie: w 2001 r. - 35.146,50 zł, w 2002 r. - 116.054 zł, w 2003 r. - 137.314 zł, w 2004 r. - 127.128 zł, w 2005 r. - 106.816 zł, w 2006 r. - 108.940 zł, w 2007 r. - 85.276 zł, w 2008 r. - 114.135 zł, w 2009 r. - 138.322 zł.

Sąd Apelacyjny nie zgodził się ze stanowiskiem apelującego, że w toku postępowania przed Sądem Okręgowym doszło do naruszenia przepisów postępowania (art. 379 pkt 5 k.p.c., art. 214 § 1 k.p.c., art. 232 k.p.c.). Przede wszystkim skarżący nie złożył stosownych dowodów na okoliczność uzyskanych przychodów z działalności. Natomiast zaniechanie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron, wskutek długotrwałej niezdolności do pracy, nie naruszyło dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny oddalił apelację z mocy art. 385 k.p.c.

Ubezpieczony wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego,

zaskarżając orzeczenie w całości i domagając się jego uchylenia wraz z wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 1 sierpnia 2014 r. i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na dwóch zagadnieniach prawnych, jak też koniecznością wykładni przepisów prawnych w płaszczyźnie zwrotu „choroby długotrwałej” i związanej z nią możliwości prowadzenia postępowania sądowego, w szczególności przeprowadzenia dowodu z przesłuchania strony oraz aktywnego udziału strony w postępowaniu. Choroba długotrwała jest często chorobą nieuleczalną, a także w wielu przypadkach uniemożliwiającą prawidłowe funkcjonowanie oraz podejmowanie podstawowych czynności życia codziennego, są też jednak choroby długotrwałe, które umożliwiają normalne funkcjonowanie nie tylko w zakresie życia codziennego, ale także aktywność zawodową, np. dotknięta schorzeniem zdrowotnym chce brać udział, ale jest to niemożliwe z powodu choroby. Pojawia się zatem pytanie, czy sąd w takiej sytuacji może samodzielnie ocenić fakt istnienia po stronie ubezpieczonego choroby długotrwałej i przyjąć, że jej występowanie może doprowadzić do przewlekłości postępowania, czy też w takiej sytuacji winien zasięgnąć wiedzy specjalistycznej, tj. dowodu z opinii biegłego w rozumieniu art. 278 k.p.c. i na tej podstawie ocenić czy udział strony będzie możliwy w postępowaniu, a także czy istnieje konieczność zastosowania środków pomocniczych takich jak przesłuchanie strony w miejscu zamieszkania lub też w placówce służby zdrowia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie ma żadnych podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przede wszystkim skarga kasacyjna przysługuje od prawomocnego orzeczenia Sądu drugiej instancji. Stąd istotny jest etap procedowania w toku postępowania odwoławczego.

Jako okoliczność mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Powołana przez skarżącego okoliczność (pojęcie

długotrwałej choroby, zasięgnięcie wiadomości specjalnych) nie uzasadnia - w ocenie Sądu Najwyższego - przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Żadna z zasygnalizowanych przez skarżącego kwestii nie może być uznana za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Pełnomocnik ubezpieczonego nie wykazał, że przedstawione zagadnienia uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej publicznoprawne funkcje - potrzebę ujednolicenia orzecznictwa sądów powszechnych lub rozwoju jurysprudencji. Tak określony cel skargi kasacyjnej wynika nie tylko ze szczególnej konstrukcji tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, ale przede wszystkim z ustrojowej, konstytucyjnej funkcji Sądu Najwyższego, którą stanowi sprawowanie nadzoru nad działalnością wszystkich innych sądów, a także zapewnianie prawidłowości oraz jednolitości wykładni prawa i praktyki sądowej. W rozpoznawanej sprawie nie ma takich kwestii, których rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy służyłoby ujednoliceniu wykładni i stosowania prawa oraz rozwojowi orzecznictwa. Kwestie przedstawione przez we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nawiązują do przebiegu postępowania dowodowego w Sądzie pierwszej instancji. Sąd Apelacyjny szczegółowo wyjaśnił przyczyny, dla których nie podzielił zarzutu naruszenia art. 379 pkt 5 k.p.c., czy też art. 214 § 1 k.p.c. Zagadnienie dopuszczenia dowodu z przesłuchania stron, w przypadku długotrwałej niezdolności do pracy, został wyjaśniony w judykaturze i opisany w uzasadnieniu Sądu drugiej instancji. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie nawiązują do poglądów judykatury, a więc nie wnosi nowych elementów do przedmiotowego procesu, co zwalnia Sąd Najwyższy z powtarzania omówionych już kwestii.

Druga podstawa wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (potrzeba wykładni prawa) została zredagowana ułomnie. Nie wiadomo, czy chodzi o wykładnię przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, czy też przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). W tej sferze skarga milczy, co uniemożliwia bliższy osąd sprawy i wyklucza realizację postulowanych wniosków.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich

uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odesłanie do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Choć bowiem dla obu tych elementów skargi kasacyjnej argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2014 r., II PK 222/13, LEX nr 1647006; z dnia 20 stycznia 2014 r., II PK 228/13, LEX nr 1647009; z dnia 3 lutego 2014 r., I PK 242/13, LEX nr 1646081; z dnia 8 lipca 2014 r., I UK 65/14, LEX nr 1482343).

Suma powyższych uwag sprowadza się do tezy, że skarżący nie podołał obowiązkowi przekonania Sądu Najwyższego w kierunku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów orzeczono na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Nie jest zasadny wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów w postępowaniu kasacyjnym, gdyż odpowiedź na skargę kasacyjną została złożona po terminie (art. 167 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398⁷ k.p.c.). W konsekwencji nie wywołuje ona skutków w zakresie zawartego w niej wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2010 r., II PK 241/09, LEX nr 589976).